

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 04/03152

SAMLET SAKSFREMSTILLING - OPPTAKSKRAV UNIVERSITETER OG HØGSKOLERHØRING

Saksbehandler: Sigrid Høyvik	Arkiv: A60
Saksnr.: Utvalg 0351/04 HAMAR FORMANNSKAP	Møtedato 25.08.2004

Behandling/vedtak i HAMAR FORMANNSKAP den 25.08.2004 sak 0351/04

Vedtak:

Hamar formannskap er positiv til at det arbeides med å heve kvaliteten på allmennlærerutdanningen slik at allmennlærerne blir godt kvalifisert for arbeid i grunnskolen.

Hamar formanskap ser at en skjerping av opptakskravene i alle fall for en periode kan føre til reduksjoner av allmennlærerutdanningen ved Høgskolen i Hedmark, men at den kan være positiv både for kvaliteten på lærerene og Høgskolen på sikt.

I valget mellom de seks alternativene, mener Hamar formannskap at minstekrav om 35 skolepoeng vil være den beste løsningen i første omgang.

Hamar formannskap mener Høgskolene som ved innføring av skjerpede opptakskrav opplever reduksjoner i studenttall og med dette inntektstap må kompenseres for dette i en overgangsperiode.

Behandling:

Kari Finsås/Morten Finborud fremmet forslag om at siste setning i innstillingen strykes.

Morten Finborud fremmet videre forslag om at minstekravet settes til 35 poeng og minimum 3 i norsk og matematikk.

Anette Trettebergstuen fremmet slikt tilleggsforslag:

”Hamar formannskap mener Høgskolene som ved innføring av skjerpede opptakskrav opplever reduksjoner i studenttall og med dette inntektstap må kompenseres for dette i en overgangsperiode.”

Forslag fra Kari Finsås/Morten Finborud ble enstemmig vedtatt.

Forslag om minstekrav fremmet av Morten Finborud ble forkastet med 9 mot 2 stemmer

Innstillingen med endring som foreslått av Kari Finsås/Morten Finborud ble deretter enstemmig vedtatt.

Til slutt ble tilleggsforslag fremmet av Anette Trettebergstuen vedtatt med 9 mot 2 stemmer.

Innstilling:

Hamar formannskap er positiv til at det arbeides med å heve kvaliteten på allmennlærerutdanningen slik at allmennlærerne blir godt kvalifisert for arbeid i grunnskolen.

Hamar formannskap ser at en skjerping av opptakskravene i alle fall for en periode kan føre til reduksjoner av allmennlærerutdanningen ved Høgskolen i Hedmark, men at den kan være positiv både for kvaliteten på lærerene og Høgskolen på sikt.

I valget mellom de seks alternativene, mener Hamar formannskap at minstekrav om 35 skolepoeng vil være den beste løsningen i første omgang.

Allmennlærerutdanning med musikk bør unntas fra ordningen.

Utredning:

VEDLEGG:

FAKTA:

Utdannings- og forskningsdepartementet har med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler (Uh-loven) fastsatt forskrift om opptakskrav til grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler.

Departementet ønsker å innføre spesielle opptakskrav til allmennlærerutdanningen. Opptakskrav i form av karakterkrav er varslet i St. meld. nr. 30 (2003 – 2004) Kultur for læring. Stortinget har gitt sin tilslutning til meldingen, jf. Inst. S. nr. 268 (2003 – 2004).

Det er utarbeidet tre mulige hovedløsninger for regulering av inntaket til allmennlærerutdanningen. Disse har i sin tur to alternative løsninger, altså seks alternativer:

Karakterkrav i norsk og matematikk:

Karakteren 3 som minstekrav i norsk og matematikk

Karakteren 4 som minstekrav i norsk og matematikk

Minstekrav om skolepoeng:

Minstekrav om 35 skolepoeng

Minstekrav om 40 skolepoeng

Minstekrav om skolepoeng og karakterkrav i norsk og matematikk:

Minstekrav om 35 skolepoeng og minimum karakteren 3 i norsk og matematikk

Minstekrav om 40 skolepoeng og minimum karakteren 3 i norsk og matematikk

(Skolepoeng omfatter både karakterpoeng, eventuelle fordypningspoeng, bonuspoeng fra studieretning for musikk, dans og drama og realfagspoeng. Det forutsettes at det utarbeides en forskrift som fastsetter bestemmelser som også ivaretar søkere som ikke kan dokumentere treårig videregående opplæring.)

Departementet tar sikte på at spesielle opptakskrav til allmennlærerutdanningen skal gjelde fra og med studieåret 2005 – 2006. Høringsuttalelser skal sendes departementet innen 15. september 2004.

VURDERINGER

Rådmannen mener at Hamar kommune har et aktivt samarbeid med allmennlærerutdanningen både i forbindelse med gjennomføring av kompetanseutviklingstiltak og i samarbeid om ulike utviklingsprosjekter. Kommunens skoler stiller med praksisplasser for studentene.

Om allmennlærerutdanningen sier departementet: "Det er avgjørende at den holder høy kvalitet og trekker til seg godt kompetente og motiverte studenter." Departementets begrunnelse for å innføre karakterkrav er blant annet "Dette vil gi signaler til ungdom som ønsker å ta allmennlærerutdanning, om at studiet skal være krevende, og at læreryrket forutsetter kunnskap, motivasjon, arbeidsinnsats og utholdenhet."

Hva betyr det å ha høy kvalitet og å være godt kompetent?

I dokumentet "Barnets rettigheter" Norges tredje rapport til FNs komité for barnets rettigheter - 2003, utgitt av Barne- og familiedepartementet, heter det:

"Psykososiale problemer er sannsynligvis det helseproblemet som øker mest blant barn og unge. Det dreier seg om spiseforstyrrelser, ensomhet og mistriksel, omsorgssvikt og mishandling, atferdsproblemer og rusmisbruk. Problematferd i skolen representerer et sammensatt problemkompleks, og gir seg utslag i for eksempel forstyrrende og utagerende atferd, antisosial atferd og sosial isolasjon."

Rådmannen opplever at skolene etterspør en bredere kompetanse for å møte utfordringene hos dagens barn og unge. Bedre norsk- og matematikkkompetanse kan bidra til at lærerne blir mer kompetente, men samtidig er det viktig å huske at andre enn tradisjonelt "skoleflinke", og også andre profesjoner, har kunnskaper og erfaringer som kan bidra til å heve kvaliteten i en inkluderende skole! Særskilte opptakskrav kan trolig bidra til at status på allmennlærerutdanningen heves, men innholdet i og organiseringen av allmennlærerutdanningen vil fortsatt være det som i størst grad påvirker kvaliteten på allmennlærerne.

Hamar kommune skal utvikles til et senter for kompetanse og utdanning der etableringen av Innlandsuniversitetet er et av viktigste satsingsområder (fra kommuneplanen 2005 – 2016). Ett av handlingsmålene sier at "Hamar kommune erkjenner den sentrale betydning høyere utdanning har for regional utvikling, og vil bidra til å øke Hamarregionens kompetanse ved å være en god vertskommune for videregående skoler, høyskoler og andre utdanningsinstitusjoner."

Høgskolen i Hedmark, avdeling Hamar, hadde sist oktober ca. 1350 studenter. Mellom 500 og 600 av disse var direkte knyttet til allmennlærerutdanningene (den vanlige allmennlærerutdanningen og allmennlærerutdanningen med musikk). I tillegg utgjorde allmennlærere en ikke ubetydelig del av de andre studentene, fordi allmennlærere tar fordypningsfag og valgfag etter allmennlærerutdanningen.

I år opplevde Høgskolen at det var 92 primærstøttere til 120 plasser ved allmennlærerlinja på Hamar. Det var 27 primærstøttere til 20 plasser ved allmennlærerlinja med musikk.

Tabellen nedenfor viser hvor stor prosentvis andel av allmennlærerstudentene som kom inn ved Høgskolen i Hedmark (Elverum og Hamar) og i hele landet i 2001 – 2003, som ville vært avvist om vi hadde hatt spesielle opptakskrav disse årene:

Alternativ	Prosentvis andel av studentene som ville vært avvist fordi de ikke var kvalifisert	
	Hedmark	Hele landet
Karakteren 3 som minstekrav i norsk og matematikk	30,9%	22,4%
Karakteren 4 som minstekrav i norsk og matematikk	77,2%	69,6%
Minstekrav om 35 skolepoeng	22,6%	14,6%
Minstekrav om 40 skolepoeng	52,0%	39,6%
Minstekrav om 35 skolepoeng og minimum karakteren 3 i norsk og matematikk	35,2%	23,7%
Minstekrav om 40 skolepoeng og minimum karakteren 3 i norsk og matematikk	50,2%	36,2%

(Tall fra Samordna opptak)

Kommunen ønsker en høgskole med et godt image/rykte og høy faglig kvalitet. En god allmennlærerutdanning vil være viktig i utviklingen av et innlandsuniversitet. I Studmagundersøkelsen for 2004 vurderer studentene den faglige kvaliteten slik at allmennlærerutdanningen i Hamar er nr. 259 av 302. Den pedagogiske kvaliteten er bedre; allmennlærerutdanningen i Hamar rangeres som nr. 189. Men på spørsmål om studentene vil anbefale utdanningen til andre, scorer allmennlærerutdanningen i Hamar så dårlig at vi er nr. 294 av 302.

Ved å innføre karakterkrav og/eller krav om skolepoeng vil Høgskolen i Hedmark, og også avdelingen i Hamar, "miste" studenter; fra ca. 20% til nærmere 80% avhengig av hvilken ordning som velges. Generelt viser utviklingen en sterk urbaniseringstendens blant ungdommene, de søker seg til skoletilbud i de store byene, og i Hedmark og Oppland søker 8 av 10 unge seg ut av hjemfylket for å ta utdanning (tall fra Høgskolen i Hedmark).

Ved å innføre spesielle opptaksregler til allmennlærerutdanningen, vil det bli svært utfordrende for Høgskolen i Hedmark å rekruttere studenter slik at det samlede studenttallet opprettholdes på dagens nivå. Økt konkurranse om studentene kan virke skjerpene. Å være en god vertskommune vil for Hamar kommunes del kanskje innebære en enda sterkere satsing på prosjekt som "Studentbyen Hamar", og kanskje må kommunen bli tydeligere i sitt arbeid med å støtte høgskolens campusutvikling i byen.

Allmennlærerlinja med musikkfag er en svært positivt del av høgskoletilbudet. Høgskolen i Hedmark har satset særlig på denne linja, og har også bygd ut med tilbud om generelt årsstudium i musikk. Rådmannen opplever at disse studentene bidrar sterkt i det lokale kulturlivet, både som aktive deltakere, men også som dirigenter og ledere for kor og orkester.

Rådmannen er usikker på hvordan spesielle opptakskrav vil virke på allmennlærerlinja med musikk, og frykter kanskje at flere av disse "glødende musikerne" ikke vil være kvalifisert dersom det innføres spesielle opptakskrav.

KONKLUSJON

Rådmannen er positiv til at det arbeides med å heve kvaliteten på allmennlærerutdanningen slik at allmennlærerne blir godt kvalifisert for arbeid i grunnskolen.

Rådmannen ser at en skjerping av opptakskravene i alle fall for en periode kan føre til reduksjoner/nedbygging av allmennlærerutdanningen ved Høgskolen i Hedmark avdeling Hamar. Rådmannen mener imidlertid at en poenggrense kan være positiv både for kvaliteten på nye lærere og høgskolen på sikt.

I valget mellom de seks alternativene, mener rådmannen at minstekrav om 35 skolepoeng vil være den beste løsningen i første omgang.

Allmennlærerutdanning med musikk bør unntas fra ordningen.

Svein M Skaaras